

mavec na gnoj potroša, tako se napravi več in močnejšega gnoja.

Vrh tega pa se v hlevih še smrad odstrani, ki je živalim in ljudem zelo škodljiv.

Prava reja je rastlini sicer skozi celi čas njene rasti potrebna in za njo zelo važna, prav posebne vrednosti pa je rastlini v njeni mladosti, ko jame mlada rastlina razvijati in obraščati. Toraj nekteri mavec že pri posejevanji z semenom vred pri detelji posejajo. Pri lucernski detelji kaže mavec s semenom vred podarati, da tako ta globoko koreninasta rastlina tudi v poznejših časih svojo hrano dobiva.

Mavec mora prav moknato zmlet biti. Ker se sicer le prav malo da razstopiti, debelejši koščeki le prav malo koristijo. Mavec pa ni nadomestek vsega drugega gnoja. Kdor z njim obilnejše žetve in pridelke dognati hoče, mora tudi z drugim gnojem prav pridno gnojiti. Sicer nastopi v zemlji pomanjkanje drugih potrebnih redivnih snovi in rastline ne morejo veselo prospevati.

Votla sadna drevesa še živa in rodovitna ohraniti.

Marsiktero zlahtno sadno drevo postane dostikrat pred časom votlo. Gospodarju je žal tako drevo podreti in vendar, če se votlina pusti, kakoršna je, gre drevo svojemu koncu gotovo nasproti. Skusil sem, pripoveduje neki gospodar, pred več leti z ilom. Zatlalil sem votlino z ilom, vse natanko trdno zamazal in potem il s katro novcem prav na debelo pomazal, da ilovice dež ni mogel izpirati in drevo se je ohranilo, oživelo in zdaj zopet lep in obilen sad rodi.

Rijine glivice v krmi mlečnih krav.

Skušnje in kemične preiskave so pokazale, da je bil prah od plev neke žitne sorte, ki je bila rijasta in ki se je med krmo mlečnih krav zatrosil, uzrok, da se je mleko od teh krav hitro pred časom skisalo. V mleku od teh krav je se našlo pri kemični preiskavi mnogo rijinih semenčekov, ki so povzročili, da se je tako mleko hitreje od čistega skisalo. Pri polaganji rijaste krme je toraj previdnosti treba, posebno mlečnim kravam, če se hoče, da se njih mleko dalj časa sladko ohrani in ne skisa. Žitna rija se neškodljiva stori, ako se rijasta krma popari, ali kuha in soli.

Pomoček proti metljajem pri ovcah se od nekterih strani priporoča jelkovo vejevje, ki se ovcam v jasli položi. Ovce ne le šilovje ampak tudi skorjo z vej željno ogledajo in to jih ove hude plučne bolezni obvarje. V čredi jarec je začela ta bolezen prav hudo nastopati. Že se je bilo bati, da ji bode vsa čreda padla kot žrtva. Mnogo ovce je bilo za njo že poginilo. Na kar se je z povedanim pomočkom poskusilo, ovce so ozdravele in bolezen se ni več prikazala med njimi. Skušba ni težka.

Zoper žižke je klorovo apno, ki se mora suho porabiti. Delj časa zraku izpostavljeno začne vlago na se vleči, se maže in slednjič nič ne velja. S pomočjo žlice se vse razpoke, špranje in druge luknje na žitnici in deloma tudi pod s tem apnom potrosijo. Tudi okoli in okoli žitnega kupa se more potrositi. Po osmih dneh se staro apno vkup pomete in novo potrosi. Trikrat tako storiti je dosti in žitnica je čista hudega škodljivca.

Sejmi 6. marca Maribor, sv. Peter pod sv. gorami, Poličane, 10. marca sv. Jurij pod Tabrom, Kapela pri Brežicah, Spod. Polskava, Dob pri Hrastniku, Kostivnica, na Kranjskem: 7. marca Zalog, 9. marca Brezovica, 10. marca Raka, Smuk, 11. marca Senožec, na Koroškem: 12. marca v Lavmintu, 13. marca Gmintu, na Hrvatskem: 9. marca Koprivnica, 12. marca Kostajnica.

Dopisi.

Iz Dobrne. (Slovenskim učiteljem z oblj pokazalo) je uredništvo nemškega v Gradci izhajajočega časnika „Paed. Zeitschrift“. Iz številke 3 imenovanega lista smo zvedeli, da je začetkom meseca januarja nek „naroden učitelj“ iz slov. Štajara, ki sedaj v Gradci biva, uredništvu ponudil spis, v katerem dokazuje, da se učitelji spodnje-štajarski trudijo brez zdatnega uspeha, ker se mladi ljudje za učiteljski stan pripravljajo v Mariboru s pomočjo drugega jezika, kakor ga pozneje pri podučevanju otrok potrebujejo. Da bi se pa učiteljem in učencem težavno stanje v tem oziru zlajšalo, naj bi v mariborskem pripravnišči učni jezik postal slovenski, t. j. naj bi se prihodnjim učiteljem nanki razlagali v slovenščini, a ne v nemščini, kakor sedaj. V tem smislu spisanega članka uredništvo ni hotelo vzprejeti. Zakaj ne? Opravičevaje se namreč po svojem listu je zatrobilo, da so „P. Zeitschrift“ ustanovili nemški učitelji, pa za tega del bi se naj potegoval za slovenske pravice? časopis je „nemški“ in bo tudi ostal a njegovi lastniki ga ne bodo dali iz rok ter spolnovali želje „narodnih fantikov“, t. j. slovenskih prenapetnežev! Ne bomo preiskovali, v kolikej meri ta izraz v istem oziru pa od druge strani zadeva urednika samega, le to pristavimo, da je omenjeni časnik „nemški“ po kopitu dnevnika „Tagespost“, t. j. ekstrasnemški, a o nazorih ali mišljenji takšnih čudno-nemških časopisov, večina pravih in poštenih pa pravicoljubnih Nemcev neče nič slišati. Celjska ekstrasnemška „Zeitung“ je kar veselja poskočila, ker je v „P. Z.“ izmed vrstic brala, da bo ta „zdelani“ učitelj bržčas tisti, ki mu je že parkrat zavidela nadaljevanje naukov na vseučilišči, zatoraj je dotične besede ponatisnila z razprtimi črkami. Takšne brce gospodje učitelji menda niso pričakovali od lista, ki ga sami podpirajo; ne le, da je Cerklvi, katere otroci so, že zdavnaj hrbet pokazal, sedaj še razvidijo, kako njihov časopis misli o prizade-

vanji učiteljev glede slovenske narodnosti in jezika. Če je omenjena izjava vsakega slov. učitelja-naročnika spekla in v srce zbadla tako, kakor pisatelja teh vrstic, potem so gotove vsi iztisili romali nazaj v Gradec; ako se pa to ni zgodilo, tedaj nam je res nerazumljivo, kako da more marsikdo v drugih zadevah celó do poblevnih slov. časnikov posebno občutljiv biti! Ali menda „P. Z.“ izhaja brez podpore slovenskih učiteljev, ker si upa tako drzno pisati? Ne. Pred seboj doimamo št. 8 vlanjkega letnika. Na strani 152 se uredništvo pritožuje o slabem podpiranju in pravi, da je na Štajarskem 1505 učiteljskih možij, in sicer 1235 učiteljev pa 270 učiteljic. Med temi šteje list samo 506 naročnikov, 132 na slovenskem in 374 na nemškem delu Štajara, če k poslednjemu prištevamo tudi slovenski okraj Radgonski in glede jezika mešani okraj Lipniški. Iz najnovejšega šematizma ali tiskanega imenika učiteljev pa ni težko preračunati, da na nemškem Štajaru deluje okoli 1065 a na slovenskem 440 učiteljev. Po tem računu „P. Z.“ na nemškem delu prejema vsak tretji učitelj, ravno tako je tudi na slov. delu. Iz tega se vidi, da naši učitelji več berejo in globje v žep segajo, ker podpirajo slovenske liste, zraven tega še imajo denarja za tuje Slovincem sovražne časopise. Veri in naše narodnosti nasprotnih listov je po naših krajih žalibog preveč sposejanih, med tem ko je idnpr. na vse strani pravičeni, kateheta in učitelja podpirajoči časnik „Chr. paed. Blätter“ skoro še po imenu neznan. Prva skrb nam sicer bodi: Svoji k svojim! Kdor pa že hoče in more podpirati nemške učiteljske liste, naj to temu sega pod roko; izvrstno uredovan izhaja po 2krat na mesec letos v 5. tečaju ter se celoletno za 2 fl. naročuje na Dunaji (I. Am Peter, Nr. 9). Dopisnik je že veliko učiteljskih nemških listov imel v roci a med temi je vsakemu narodu prijazen edini „Chr. paed. Bl.“, ki so ga tudi Nemci ustanovili. Toti časopis z mirno vestjo vroče priporočamo vsakemu prijatelju mile nam mladeži, ker iz skušnje znamo, da še nobenemu za pravico se potegujočemu in resnicoljubnemu vzgojitelju ni — zobov pokazal.

Iz Obreža. Vroča želja vseh tukajšnjih podštenjakov se še ni izpolnila: Šulekova krčma je še odprta, prepoved okrajnega glavarstva dana se iz nam neznanih uzrokov ni izvršila in tako še imajo naši „lumpi“ svojo zavetje in srečno smo v tudi na Valentínovo pri Šuleku imeli — pretep.

Trije 15. dec. 1881 s Šulekom vred obsojeni Obriški razbijavci so nekega fanta napadli. Ta se je komaj branil, popadel v Šulekovi štali, kamor so se dorivali, kramp, in ko ne bi bil močen posten človek popadel krampa in ravsarjev razpratil, bi Vam zdaj imel o umoru poročati. Krvavi in razmesarjeni pa so bili vsi. Ko so od Šuleka domov šli, so še se v Obrežu enkrat do krvavega stopli. Prišli smo uže tako daleč, da brez orožja

skoraj niti pri svetlem dnevu ni več varno hoditi. Kaj pa je ubijavcu za par tednov ali mesecev zapora? Saj jim v ječah dobro gre. Ne bo dolgo trajalo, in bomo po nekterih vaseh lahko na prstih našeli ljudi ki še niso bili — zaprti. Še nekaj! Na Šulekovo zahtevanje je skoval in poslal znani Zobovič, Obriški in Šalovski „Gemeindegsekretär“ 6. febr. t. l. telegram „v imenu Obriške občine!“ Celjske okrožne sodniji, da bi osramotil tukajšnjega mizarja Štampergerja, ki je bil pri obravnavi 15. dec. 1881 v Celji glavna priča proti Šuleku, češ da Štamperger premali davek plačuje, in da je zarad tega nesposoben biti porotnik. Gospodje sodniki Celjske sodnije pa so na to odgovorili s znatno breco, ki si jo naj Zobovič, Štross in Šulek za ubo zapišeta. Naš občinski predstojnik Štross od zanesljivih mož vprašan, zakaj da je v imenu občine telegrafiral omenjeno bedarijo, je rekel „da on od tega ni nič znal.“ Lepo „virstvu“ to! Zobovič nosi v žepni občinske pečate (Obreškega in pre tudi Šalonskega). Tudi Štrossov sin ima vso predstojniško oblast, za očeta podpisuje in pečat pritiska. Ali je to red? R.

Iz Šoštanja. (Veselica.) Kot vvod v čitalnično društvo se je dne 5. t. m. priredila v krčmi g. obč. predst. Tajnika narodna veselica s plesom in tombolo. Z veseljem smo videli v kako obilem številu so se prebivalci iz vseh krajev Šaleške doline te veselice vdeležili. Bili so skoraj prostori pretesni. Živ dokaz, da se naši ljudje še zmerom čutijo Slovence, in da bode tudi čitalnica, koja bode v kratkem tukaj vstanovljena, našla krepko podporo med njimi. — Tombole so se prav živahno vdeleževali, mnogo smeja in veselja je bilo pri tem. Posebno pa so razveseljevali navzoče vrli Skalčanje, koji so tako dobro slovenske pesni prepevali, da zaslužijo splošno pohvalo. Sprevideli smo, da ne slovijo oni zastopj kot izvrstni pevci do celej Šaleške dolini, in upati hočemo, da nas bojo tudi v prihodnje v enakih slučajih podpirali. Tudi nazdravljalo se je mnogo, in pri tej priliki je vrli Šoštanski narodnjak s kratkimi, pa jednatimi besedami razložil pomen današnje veselice. Ne smemo pa zamolčati čudno vedenje nekaterih oseb iz trga, koje so ta večer svojo zagrizenost razodele. Ko se je namreč sprožila napitnica svitlemu cesarju, so bile te osebe toliko nesramne, da se kar zmenile niso zato! No, to je pa vendar le malo preveč na debelo.

Iz Dobja. (Obsojen) bil sem na 10 dni in 2 posta pri c. k. sodniji v Kozjem, ker sem uradno pismo neprevidno odprl, katero mi je župan v roko dal rekoč: to imaš pismo na „Kirchenkonkurrenz“. Jaz ga brez ozira na naslov odprem in čitam. Zdaj še le naslov pogledam in vidim, da je na „löbl. Kirchenvertretung“. Navzoč je bil moj veliki sovražnik Anton B. . . . , kateri me je koj pri č. g. župniku Ivan Kuneji zatožil in tudi pri obravnavi prisegel, da sem jaz naslov prej čital,

ko pismo odprl, kar pa ni resnično. To imam plačilo za 6letno častno službo kr. šolskega načelnika! Ko sem po uradna pisma prišel, bil sem še od uradnika V... po nemškutarsko prijazno pozdravljen: „packen Sie sich“.

V pretečenem letu so žandarji pred mojo hišo znanega tata zasačili, kateri je bil isto noč 2 zavornici in eno čutaro ukradel. Ta je bil 8 dni zaprt, jaz pa zaradi neprevidnosti na 10 dni!

Janez Stepenšek, posestnik.

Iz Vranskega okraja. Nič veselega nimam poročati. Nesreča sledi nesreči. Posebno slabo se je predpust obnašal. Najpopred pogorela sta dva velika kozoleca s krmo natlačena, eden v Prekopi in eden v Gomilski, prvega je fantič z žveplenkami vžgal, za drugega se pa nič gotovega ne ve. — V pondeljek pred pustno nedeljo je Jurij Kouče v št. Jurji hrast sekal, ki se je tako nerodno podrl, da mu je glavo zdrobilo in je v malo urah dušo izdehnul. Pustno nedeljo ob 7 uri zvečer gre Jovan mlajši, posestnik v Prekopi, s svojo ženo in dvema svojima sestrama in še z enim prijateljem Jakobom Rančigajem v Kapli iz Vranske. Za njim pridrvijo štirje s kolmi in jima tako glave razbijejo, da bosta težko pri življenji ostala. Lopeže so že večidel spravili pod ključ. O tatvini že davno pri nas ni bilo čuti, ali kar na enkrat so od nekoč prilomastili in na en večer na več krajih vlomili in pokradli, pri drugih pa odpodeni bili.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Iz bojišča ne smemo in deloma tudi ne moremo poročati, kakor bi radi. Zabranjeno nam je. Samo to smemo ponatisniti, kar je vlada objavila. No, in vladina poročila pravijo, da so od 16. februarja naprej 4 naši poveljniki: Haas, Leddihn, Arlov in Sekulič, od 4 strani zgrabili Zagorje in Krbljino planino, da ondi skrite vstaše vjamejo. Toda oberst Haas in general Sekulič bila sta toliko zadržana, da so vstaši odnesli pete. V Kolinoviči in v Krbljini planini so se vsi 4 poveljniki naposled našli, premagavši vse napade vstašev, toda konca niso storili vstaji. Od vstašev je baje mnogo palo, naših je le nekaj mrtvih in ranjenih. V Stolci so vlovljenega poveljnika vstašev, Šutiča, ustrelili. — V državnem zboru so naši poslanci pritrdili v to, da se ima hitro od 1. marca uže pričeti pobirati vzvišena colnina od kave (16 gold.), od rozin (6 gl.), čaja (50 gl.), šampanjevca (20 gl.). ker bi sicer trgovci na škodo državnej blagajnici dali pripeljati mnogo ovega blaga. Dalje so dovolili brambovskemu ministru 120.000 gl. v podporo ženam in otrokom 17.675 rezervistov pod orožje sklicanih. Dalje obravnavajo poslanci proračun za l. 1882. Nemški liberalci pri takšnih prilikah vedno upijajo, da je nemštvo v nevarnosti, pa nihče tega ne veruje, še sami menda ne. — Nova

colninska postava, predložena državnemu zboru, je dogovorjena z ogerskim ministerstvom in bode velike koristi za obrtnike, železne fužine, pa tudi za kmete, ker bode branila vvažanje tujega blaga, katero nam do sedaj toliko škoduje, ker našim pridelkom ceno gubi, denar iz dežele jemlje in državno blagajnico na suhem pušča. Liberalci so to v svojej gorečnosti za svobodno kupčijo zakrivali. Sedaj prihajajo naši poslanci tudi temu v okom. Ob enem tirjajo naši poslanci zdatno obdačenje borze, kder se večidel sami bogati Judje šopirijo in milijone zaslužijo, davka pa skoraj nobenega ne plačujejo. — Slovenci zahtevajo v prošnjah poslanih državnemu zboru pravico svojemu jeziku pri sodnijah in nadsodnijah v Ljubljani. — V ogerskem državnem zboru bilo je veliko besedovanja zaradi Bosne; naposled je obveljala odkritosrčnost Tiszajeva: „v Bosno in Hercegovino smo šli, da zatremo južne Slované.“ Čudno pa je, da k temu hrvatski poslanci molčijo in tiho čepijo v Budimpešti, kakor lipovi bogovje.

Vnanje države. Ruski general Skobeljev je najbolj razdražil Nemce, zlasti Pruse; nemško-pruski listi uže ugibajo, kako in kde bi se najleži dalo z vojsko udariti na Rusijo. Toda Rusi so menda to uže naprej vedeli, ker imajo blizu prusko-nemške meje od lani zbrano mogočno vojsko: 3 vojniške oddelke, 1 divizijo garde in ogromno število konjenikov. — Jako iznemirila je svet novica, da rumunsko ministerstvo dela izredne priprave zlasti proti avstrijskeji meji blizu Erdelskega. — Turški sultan poriva vojakov proti Mitrovici in Novemu pazaru. — Papež se zopet pogajajo z Bismarkovim poslanikom, da bi se „kulturnej borbi“ na Nemškem konec storil. Odkritosrčnosti manjka Bismarku, drugače bi uže davno bil mir. Kot minister bi rad katoličane pridobil, kot lutrovec zatrl. — Francozi dobijo zopet krvavega dela v Afriki, mohamedanski Arabi v Tunisu so vstali in napadajo francoske posadke. Odstavljeni minister Gambetta rogovili prav marljivo, njegovi listi povdarjajo zvezo z Rusi in vojsko zoper Nemčijo. — Angleški minister Gladstone dobil je od gosposke zbornice nezaupnico, češ, da je on zakrivil homatije na Irskem. Toda zbornica poslancev mu je dala zaupnico, in vsled tega ostane Gladstone še minister; on je najsrditnejši sovražnik Avstrije in dela na to, da se nam vzame Bosna in Hercegovina.

Za poduk in kratek čas.

Iz Konjice v Jablanico.

Konjica je bila nekdanj bogato, slovito in znamenito mesto vsled ugodne lege na meji dveh lepih, rodovitih dežel. Sedaj pa je revna osamela in zapuščena, vendar smem reči in prerokovati če tudi nisem ne veliki ne mali prerok, da se jej